

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v právnej veci navrhovateľky : **T. M.**, bývajúca C., proti odporcovi : **R. M.**, bývajúci S., zastúpený JUDr. M. M., advokátkou v T., **o rozvod manželstva a úpravu pomerov na čas po rozvode k maloletým deťom S., R. a K. M.**, bývajúcim u navrhovateľky, zastúpených Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín, vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp.zn. 18 C 145/2009, o dovolaní odporcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 27. júla 2010 sp.zn. 17 Co 209/2010

t a k t o :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Trenčín rozsudkom z 23. apríla 2010 č.k. 18 C 145/2009-50 manželstvo účastníkov T. M. a R. M. rozviedol. Na čas po rozvode zveril maloleté deti S., R. a K. do osobnej starostlivosti navrhovateľky, ktorá ich bude zastupovať a spravovať ich majetok. Odporcu zaviazal prispievať na výživu maloletej S. sumu 55 € mesačne, maloletej R. sumu 55 € mesačne a maloletej K. sumu 45 € mesačne, ktoré je povinný poukazovať k rukám navrhovateľky vždy do 15. dňa každého mesiaca vopred s účinnosťou od právoplatnosti výroku o rozvode manželstva. Styk odporcu s maloletými upravil tak, že tento je oprávnený sa stretávať s maloletými deťmi S., R. a K. každý nepárny kalendárny týždeň v čase od 16.00 hod. v piatok do 16.00 hod. v nedeľu, počas vianočných sviatkov každý rok v čase od 11.00 hod. dňa 25. decembra do 16.00 hod. dňa 27. decembra, počas veľkonočných sviatkov každý rok v čase od štvrtka predchádzajúceho Veľkonočnému piatku od 16.00 hod. do Veľkonočného pondelka 16.00 hod. Odporca je povinný si maloleté deti riadne a včas v mieste ich bydliska prevziať a navrhovateľke riadne a včas v mieste ich bydliska odovzdať.

Navrhovateľka je povinná maloleté deti riadne a včas pripraviť na realizáciu styku s odporcom. Vyslovil, že účastníci nemajú právo na náhradu trov konania.

Na odvolanie odporcu do výroku súdu prvého stupňa, ktorým upravil pomery rodičov k maloletým deťom na čas po rozvode Krajský súd v Trenčíne rozsudkom z 27. júla 2010 č.k. 17 Co 209/2010-66 rozsudok okresného súdu vo výrokoch o úprave pomerov manželov na čas po rozvode k maloletým deťom potvrdil. V odôvodnení uviedol, že z výsledkov vykonaného dokazovania nevyplývajú v starostlivosti navrhovateľky o maloleté deti žiadne nedostatky, táto ich výchovu od malička celodenne zabezpečovala a to aj po odchode zo spoločnej domácnosti od odporcu v roku 2008. Za týchto okolností je správny skutkový záver okresného súdu. Z hľadiska záujmu maloletých detí s prihliadnutím na ich vek, požiadavku, že súrodenci majú zásadne vyrastať spolu, s prihliadnutím na názor maloletých detí, ako aj na kontinuitu výchovného prostredia, aj za situácie, že bytové podmienky na výchovu detí sú horšie ako u odporcu, rozhodol okresný súd správne, keď deti zveril na čas po rozvode do osobnej starostlivosti navrhovateľky.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie odporca a navrhol, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Navrhol, aby bol vykonaný znalecký posudok znalcom z odboru detskej psychológie, ktorý by maloleté deti podrobne vyšetril, nech sa vyjadria, u ktorého z rodičov chcú žiť. Tiež žiadal opätovné prešetrenie pomerov v rodinnom dome v C., pri ktorom chce byť prítomný aj on. Záleží mu na zdraví a podmienkach, v ktorých deti budú vyrastať.

Navrhovateľka vo svojom vyjadrení navrhla dovolanie odporcu odmietnuť.

Kolízny opatrovník vo svojom vyjadrení k dovolaniu odporcu uviedol, že opakovaným realizovaným prešetrením pomerov neboli zo strany matky zistené nedostatky v zabezpečovaní osobnej starostlivosti o maloleté deti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorý je zastúpený v súlade s ustanovením § 241 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno úspešne napadnúť (len) právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, aj to však nie v každom prípade, ale iba, ak podanie dovolania výslovne pripúšťa zákon. Dovolanie je procesný prostriedok, ktorým zákon vytvára účastníkovi konania procesnú možnosť, aby v prípadoch, v ktorých to zákon výslovne pripúšťa, spochybnil opodstatneným uplatnením dovolacieho dôvodu správnosť konania, alebo rozhodovania odvolacieho súdu a dosiahol nápravu prípadných väd, alebo nesprávností napadnutého rozhodnutia. Dovolanie ale nie je „ďalším odvolaním“ a nemožno sa ním – ani pokiaľ je procesne prípustné – úspešne domáhať revízie skutkových zistení súdov nižších stupňov ani výsledkov nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie. Posúdiť správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to ani v súvislosti s právnym posúdením veci, nemôže dovolací súd už len z tohto dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy. Dovolacie konanie nemá (a to je potrebné osobitne zdôrazniť) prieskumnú povahu; aj so zreteľom na ňu dovolací súd – na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu – nemá možnosť vykonávať dokazovanie (viď § 243a ods. 2 veta druhá O.s.p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Občiansky súdny poriadok pripúšťa dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.), ďalej proti rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom sa dovolací súd odchýlil do právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), a napokon proti rozsudku, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak dovolací súd vo výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

V ustanovení § 238 ods. 4 Občiansky súdny poriadok zakotvuje zásadu, že dovolanie nie je prípustné vo veciach upravených Zákonom o rodine (výnimku z tejto zásady predstavujú rozsudky o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností,

o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, o určenie rodičovstva, o zapretí rodičovstva alebo o osvojení).

V preskúmvanej veci išlo o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom a úpravu styku rodiča s maloletým dieťaťom v súvislosti s rozvodom manželstva (§ 24 a § 25 ods. 2 Zákona o rodine) a tiež vyživovaciu povinnosť rodičov k maloletým deťom (§ 62 a § 65 Zákona o rodine). Išlo tu teda o takú vec upravenú Zákomom o rodine, na ktorú sa nevzťahuje výnimka v zmysle § 238 ods. 4 O.s.p. Vychádzajúc z toho je opodstatnený záver, že dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu vykazuje znaky rozsudku, v prípade ktorého je procesná prípustnosť dovolania vylúčená ustanovením § 238 ods. 4 O.s.p.

Vzhľadom na obsah dovolania a tiež zákonnú povinnosť vyplývajúcu z § 242 ods. 1 O.s.p. skúmal dovolací súd, či v konaní na súdoch nižších stupňov nedošlo k procesnej vade konania v zmysle § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Je potrebné uviesť, že ak v konaní došlo k niektorej z uvedených vád možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak tento opravný prostriedok neprípustný (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4 Cdo 11/98, uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998). Na druhej strane ale treba zdôrazniť, že prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nezakladá samo tvrdenie účastníka o existencii niektorej z uvedených procesných vád; určujúcim je zistenie, že k vade tejto povahy skutočne došlo.

Dovolateľ procesné vady konania v zmysle § 237 písm.a/ až g/ O.s.p. nenamietal a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodit'.

Z dovolania je zrejmé, že odporca namieta neúplnosť skutkových zistení súdov (vytýka im, že svoje rozhodnutie opierajú iba o správy kolízneho opatrovníka, ktoré môžu byť

zmanipulované, nevzali na zreteľ možnosti matky ohľadne starostlivosti o maloletých, jej bytové možnosti a na druhej strane nezohľadnili skutkové okolnosti svedčiace v jeho prospech). Po obsahovej stránke tu môže ísť prípadne o námietku, že v konaní došlo k tzv. inej (než v § 237 O.s.p. vymenovanej) procesnej vade majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Takáto procesná vada ale (i keby k nej v konaní prípadne došlo) by bola síce relevantný dovolací dôvod (§ 241 ods. 2 písm.b/ O.s.p.), sama osebe by ale nezakladala prípustnosť dovolania v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p. Súdny tým, že nesprávne alebo neúplne zistia skutkový stav, neodnímajú účastníkovi konania žiadne z jeho procesných oprávnení.

Z uvedených dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že v prejednávanej veci je dovolanie odporcu podľa Občianskeho súdneho poriadku procesne neprípustné. So zreteľom na to jeho mimoriadny opravný prostriedok odmietol podľa § 234b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p. ako smerujúci proti rozhodnutiu, proti ktorému je dovolanie neprípustné. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nemohol sa zaoberať vecnou správnosťou napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní nebol odporca úspešný. Dovolací súd nerozhodol o priznaní náhrady trov dovolacieho konania ostatných účastníkov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nebol podaný návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 146 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. októbra 2011

JUDr. Jozef Kolcun, v.r.

predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová